

Володимир Ковалишин
доцент кафедри спортивного туризму
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського,
м. Львів

Володимир Холявка
доцент кафедри економіки та менеджменту
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського,
м. Львів

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Концепція сталого розвитку стала прогресивною моделлю розвитку сучасного суспільства наприкінці ХХ століття. Її ключовою ідеєю є можливість забезпечення рівноправного розвитку майбутніх поколінь. Концепція сталого розвитку передбачає сталу здатність природних екосистем забезпечувати суспільство та економіку природними ресурсами та екосистемними послугами.

Бажаним результатом імплементації концепції сталого розвитку є такий стан суспільства, коли умови життя та ресурси використовуються для продовження задоволення людських потреб без підриву цілісності та стабільності природної системи [4]. Туристична галузь є галуззю економіки країни, яка значною мірою залежить від стану природних систем та екосистемних послуг, які вони забезпечують. Одними з ключових послуг екосистем є культурні послуги, що включають в основному нематеріальні вигоди, які суспільство може отримати від використання екосистем [3]. Вони включають можливість отримання естетичної насолоди, культурну ідентичність, відчуття домашнього затишку та духовний досвід, пов'язаний із навколишнім природним середовищем. Можливості для туризму та відпочинку, як правило, також розглядаються у цій групі екосистемних

послуг [3]. Ця група послуг включає як зростаючі можливості та переваги для туристів, так і можливості отримання додаткових доходів для постачальників послуг туризму пов'язаного з використанням екосистемних послуг.

Управління туристичною сферою на засадах сталого розвитку ґрунтується на двох основоположних підходах: ощадливе використання природних ресурсів та мінімізація шкоди для довкілля; забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку туристичних регіонів [2]. Власне зростання можливостей туристичного розвитку регіонів в Україні бачиться одним з важливих завдань імплементації сталого розвитку в туристичній галузі України, для чого в Україні є всі необхідні передумови.

Розвиток внутрішнього туризму в Україні на даному етапі, який багато в чому викликаний обмеженнями на закордонні подорожі спочатку пов'язані з розповсюдженням Covid-19, а потім з військовими діями на території України, спричинив як нові можливості, так і загрози пов'язані з використанням локальних екосистем. Щодо можливостей, то слід виділити інтенсифікацію розвитку окремих регіонів України, у першу чергу Карпатського регіону, більш активне залучення місцевого населення у сферу обслуговування та відпочинку та збільшення його доходів, додаткові надходження до місцевого бюджету у вигляді податків з доходів місцевих підприємців, які надають послуги з туризму, плати за спеціальні використання природних ресурсів, туристичного збору тощо. Серед основних загроз варто виділити зростання антропогенного навантаження на місцеві екосистеми, інтенсивніше використання природних ресурсів та загрози біорізноманіттю.

Розвиток екологічного та сільського туризму вбачається нами важливим напрямком впровадження концепції сталого розвитку у туристичній галузі України. Для цього в Україні є всі необхідні передумови: красива природа, значна кількість місцевих історико-культурних цінностей та пам'яток, добре розвинені місцеві традиції та звичаї. Це все

безперечно приваблює як туристів у межах країни, так і з-за кордону, потік яких, передбачається, зростатиме із закінченням війни. У міру зростання стурбованості суспільства станом навколишнього середовища, екологічний туризм ставатиме все більш популярним. Завданням держави, з одного боку, є забезпечення належних умов для його розвитку, а з іншого, накладення певних обмежень покликаних попередити погіршення стану довкілля. Для пересічного туриста, особливо не обізнаного з підходами екотуризму, проблемою може стати так званий «грінвошинг» (greenwashing), коли під маркою екологічного туризму подається стандартний набір послуг та традиційних підходів у туризмі. Це можна вважати методом нечесної конкуренції та дезінформації споживача [1]. Відповідна інформаційна кампанія підтримувана на державному рівні покликана запобігти цьому явищу, та популяризувати ідею екотуризму.

Отже, концепція сталого розвитку забезпечила нові можливості та напрямки розвитку туристичної галузі, які успішно можуть бути реалізовані в Україні на даному етапі, та після завершення війни.

Література:

1. Грищенко О.Ф., Голишева Є.О. Використання грінвошингу як технології екологізації бізнесу: поняття, детермінанти та драйвери. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2020. Вип. 46. С. 47-54.

2. Паньків Н., Скрипник М. Екологічний туризм як пріоритетний напрямок сталого розвитку туризму в Україні: виклики сьогодення. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. №4. С. 229-240.

3. Ecosystem services and biodiversity URL: <https://www.fao.org/ecosystem-services-biodiversity/background/cultural-services/en/>

4. Sustainable development URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Sustainable_development